

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Ioannis Azorii Lorcitani, Societatis Iesv Presbyteri Theologi, Institutiones Morales

In Quibus Vnivers[a]e Quaestiones ad Conscientiam recte aut prauè
factorum pertinentes, breuiter tractantur

Azor, Juan

Coloniae Agrippinae, 1612

33 Per quas personas possumus possessionem acquirere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14014

Quo modo acquiratur Possessio.

CAPVT XXXII.

QUOT modis iure communi possessio acquiri possit Respondeo, acquiri iure per actum corporis; veluti cum pedes infero in fundum, vel cum ingredior domum, vel horreum: Iuris vero fictione acquiri sine apprehensione corporali multis modis, ut ostendit Glossa in l. Possideri, in verbo animo. ff. de Acquiren. possess. Et Glossa in cap. Ex literis, in verbo Signum, de consuetud. Et Panormitanus ibidem num. 9. Et seqq. Baldus, Et alij in l. Traditionibus. C. de Pactis.

Primo acquiritur possessio per solum aspectum. In l. Quod, §. Si venditorum, ff. de Acquiren. possess. Celsus ait: [Si venditorum, quod emerim, deponere in domo mea iusserim, possidere me certum est, quamquam id nemo attigerit: Aut si viciniam mihi fundum mercatum venditor ex me turre demonstrare, vacuamque possessionem se tradere dicat; non minus possidere expro, quam si pedem finibus intulisset.] Et in l. ff. eod. Tit. §. [Si iusserim, inquit, venditor procuratori meo rem tradere, cum ea res in presentia sit, videri mihi traditam, Priscus ait: Idemque esse, si nummos debitorem iusserim dare alij. Non enim corpore, & actu necesse esse apprehendere possessionem, sed etiam oculis, & effectu: & argumento esse eas res, quæ propter magnitudinem ponderis moueri non possunt, ut columnas: nam pro traditis haberi eas, si in presenti consenserim.] Sic ibi. Et tunc necesse est, ut res sit presens oculis, siue visui, ita ut visu res ostendatur, & verbo tradatur, Panormitanus loco supra allegato.

Secundo, acquiritur possessio traditione clauium: ut si antiquus possessor presenti re, videlicet horreo, domo, vbi vinum, oleum, triticum, aut quælibet alia res continetur, tradiderit clauis; eo ipso qui eas accipit, nascitur possessionem rerum mobilium, quæ ibi continentur: quoniam in eo qui tradit clauis, est voluntas apprehendendi. l. Clauibus, ff. de Contrahen. empt. Baldus Et alij in l. Traditionibus. C. de Pactis, & l. 1. §. Si iusserim, ad finem, ff. de Acquiren. poss. Pauli verba hæc sunt: [Et vina tradita videri, cum clauis cellæ vinariæ emptori tradita fuerit.] Idem habetur in l. Quæ ratione, §. Item quis mercis, ff. de Acquiren. rerum dom. Et l. 2. C. de Periculo, Et commod. rei vendi. Et Instit. de Rerum diuis. §. Si quis mercis. Opus tamen est, ut res ipsa, in qua includuntur res emptæ, sit presens, Panormitanus loco citato num. 12. & necesse est, ut sit traditio clauium ex iusta causa, videlicet, emptio, donationis, vel simili, quæ facere possit ad dominium rei transferendum: nam si clauis tradantur solum causa custodiæ, tunc nihil facit clauium traditio. l. Cum pater, §. Pater pluribus, ff. de Legatis. 2.

Tertio: Qui tradit instrumentum, tradere videtur possessionem venditæ, vel donatæ, vel legatæ. In l. 1. C. de Donat. verba sunt huiusmodi, [emptorum mancipiorum instrumentis donatis, & traditis, & ipsorum mancipiorum donationem, & traditionem factâ intelligis: & ideo potes aduersus donatorem in rem actionem exercere] sic ibi. Hinc etiam necesse est, ut mancipia, vel alia res venditæ, vel donatæ, vel legatæ sint presentes.

Quarto: Si possessor antiquus rem vendiderit, donauerit, vel legauerit, referret sibi usufructum, eo ipso videtur proprietatem tradidisse. l. Quisquis, C. de Donat. habetur sic: [Quisquis rem aliquam donando, vel in dotem dando, vel vendendo, usufructum eius renouerit, etiam si stipulatus non fuerit, eam continuo tradidisse creditur, nec quid amplius requiratur, quod magis videatur facta traditio.] Idem colligitur ex l. Si quis argentum, §. Sed si quidam, C. eod. Tit.

Quinto: Si quis rem suam tradiderit, donauerit, legauerit, vel in dotem dederit, & consisterit, possessorem euillem rei nomine eius cui vendidit, donauit, vel legauit, eo ipso

tradidisse videtur possessionem, siue presens res sit, siue non sit. l. Quadam mulier, ff. de Rei vendicat. Et l. Qui bona ff. de h. i. Et l. Interdum, §. ult. ff. de Acquiren. poss. Et l. Seruus emptor, ff. de Acquiren. poss. Vnde Tabelliones apponunt in instrumentis huiusmodi causam: Vt eo ipso transferatur rei possessio, immo etiam dominium: ita ut si postea venditor alteri venderit, vel donauerit rem, sit potius ius primi, quam secundi.

Sexto, Si rem tibi commodauerim, vel locauerim, vel apud te deposuerim, & deinde tibi vendiderim, vel donauerim, vel legauerim, eo ipso incipis possidere abique vlla alia traditione denuo facta. l. Siue autem, §. Si quis rem, ff. de Publicanis. l. Si certi conditio, §. ult. ff. Si certum peratur. Instit. de Rei diuis. Interdum, l. Non solum, §. Quod vulgo, ff. de Vtup.

Septimo, Quando venditor, vel donator concedit, ut custodiam adhibeat emptor, vel is cui donauit, eo ipso videtur tradere possessionem. In Quarundam, ff. de Acquiren. rer. dom. Iabolenus ait: [Quarundam rerum animo possessionem nos adipisci, ait Labeo, veluti si aceruum lignorum emere, & tollere eum venditor me iusserit: simul atque custodiam posuisset, traditus mihi videtur. Idem iuris esse, in vino vendito, cum vniuersæ amphoræ vini simul essent. Sed videamus, inquit, ne hæc ipsa corporalis traditio sit: quia nihil interest vtrum mihi, an & cuilibet, cui iusserim, custodia tradatur. In eo puto hanc questionem consistere, An etiam si corpore aceruus, aut amphoræ apprehensæ non fuerint, nihilominus tradita mihi videantur. Nihil video interesse, vtrum ego ipse aceruum, an mandato meo alius custodiat. Vtrouique enim animi quodam genere possessio erit æstimanda.]

Octauo, Si voluntate venditoris emptor per se, vel per alium rem emptam signauerit, possessionem apprehendisse intelligitur: ut si Titius duas trabes ex multis emerit, vel duos boues ex armento, vel duas oues ex grege, & eas signauerit voluntate venditoris. l. Quod si neque, ff. de peric. Et comm. rei venditæ.

Nono, Si Titius rem suam vendiderit, vel donauerit, vel legauerit, & expresserit se eam conducere ab eo, cui vendidit, vel donauit, vel legauit, eo ipso videtur possessionem tradidisse. l. Quod meo, Et l. Qui bona fide, Et l. Interdum, §. ult. ff. de Acquiren. poss.

Decimo, Si Domino sciente, nec contradicente post venditionem, vel donationem, emptor, vel is, cui donatio facta est, rem possideat, possessionem intelligitur acquirere. l. 2. C. de Acquiren. poss. In horum singulis, quamuis non sit actus corporis, quo possessionem apprehendimus, vel contractando manu, vel pedes inferendo in rem ipsam, est tamen quasi alterius actus, & ideo in singulis horum modorum dicitur possessio apprehendi fictè, siue iuris fictione, quia leges, & iura interpretantur talibus actibus possessionem traditam, & apprehensam teneri.

Per quas personas possimus possessionem acquirere.

CAPVT XXXIII.

IN l. 1. §. Item acquirimus ff. de Acquiren. poss. Paulus ait: [Item acquirimus possessionem per seruum, aut filium, qui in nostra potestate est,] & in l. Generaliter, ff. eod. Tit. [Generaliter, inquit Caius, quilibet omnino nostro nomine, nobis volentibus, sit in possessione, veluti procurator, hospes, amicus, nos possidere videmus.] Et in l. Rem, idem Caius dicit: [Per seruum, vel filium, & huiusmodi personas acquiritur nobis possessio.] Et in l. Quod seruus, ff. eod. Tit. [Quod seruus tuus, ignorante te, ut possidet, id tu non possides; quoniam is, qui in tua potestate est, ignoranti tibi non corporalem possessionem, sed iustum potest acquirere; sicut id, quod ex peculio ad eum pertinet, possidet. Nam tunc per seruum Dominus quoque possi-

possidere dicitur, summa scilicet cum ratione: quia quod ex iusta causa corporaliter a seruo tenetur, id in peculio serui est: & peculium, quod seruus civiliter possidere non potest, sed naturaliter tenet, Dominus creditur possidere. Quod vero ex maleficijs apprehenderit, id ad Domini possessionem ideò non pertinet, quia nec peculij causa apprehenderit.

Secundo quaeritur, An per seruum, vel filium, qui in potestate nostra est, acquiratur iusta, & civilis possessio nobis ignorantibus? Acquiruntur. *l. 1. §. Item acquirimus. ff. de Acquirend. poss.* vbi sic legitur. [Acquirimus possessionem per seruum, aut filium, qui in nostra potestate est: & quidem earum rerum, quas peculiariter tenent, etiam ignoranter, &c. quia nostra voluntate intelliguntur possidere, quod eis peculium habere permiserimus. Igitur ex causa peculiaris, & infans, & furiosus acquirunt possessionem; & usufructum, & heres hereditarius seruus emat.] Sic ibi. Dubia quaestio est, An per liberum hominem, videlicet per procuratorem, possessio possit acquiri ignorantibus? Potest. *l. 1. C. de Acquirend. poss.*

Tertio quaeritur, An per eum, quem bona fide possidemus, vt seruum, possimus acquirere possessionem? Possimus, quamuis sit seruus alterius, vel sit homo liber. *l. Acquiruntur. ff. de Acquirend. re. poss. l. 1. §. Sed et per eum. ff. eod. Tit. Et ibidem subiicitur:* [Quod si mala fide eum possideamus, non puto acquiri nobis possessionem per eum, sed neg vero Domino, aut sibi acquirere possessionem, qui ab alio possidetur.]

Octauo quaeritur, An per eum seruum, in quo usufructum habemus, possessionem acquirere possimus? Possimus, eius rei videlicet, quae prouenit nobis ex operis ipsius, vel ex re nostra quam ipsum habere permitimus. *l. 1. §. Per eum. ff. de Acquirend. poss.* Nec refert, quod ipsum non possidemus, scilicet, vt interpretatur Glossa, civiliter, nam naturaliter possidemus. *l. Naturaliter. ff. eod. Tit.* quia nec filium possidemus, & tamen per ipsum potestatis possessionem acquirimus. Glossa in *l. 1. modo citata.*

Quinto quaeritur, An per seruum communem singuli Domini in solidum acquirant possessionem? Acquirunt, in *l. 1. §. Per communem. ff. eod. Tit.* Paulus ait: [Per communem seruum, sicut per proprium acquirimus possessionem etiam singuli in solidum, si hoc agat seruus, vt vni acquirat: sicut in dominio acquirendo.] Et in *§. Per procuratorem, in eadem lege*, habetur: [Per procuratorem, tutorem, curatoremque possessio nobis acquiruntur.] Quid autem, si seruum tuum possidere iubeas, & is eo animo intret in possessionem, vt nolit tibi, sed potius Tino acquirere? Respondeo, non esse tibi possessionem acquisitam. *l. 1. §. eod. Tit. §. Hae qua de seruis.*

Sexto quaeritur, Qualis debeat esse ille, per quem possessionem acquirimus? Respondet Paulus in *l. supra citata. §. Caserum*, [Ille per quem volumus possidere, talis esse debet, vt habeat intellectum possidendi. Et ideò si furiosum seruum miseris, vt possideas, nequaquam videris apprehendere possessionem. Quod si impuberem miseris ad possidendum, incipies possidere, sicut pupillus, (maximè tutore auctore) sibi acquirere possessionem.]

Septimo quaeritur, An per seruum, qui est in fuga, possessionem possimus acquirere. In *citato. §. Per seruum*, sic habetur, [per seruum, qui in fuga sit, nihil possimus possidere, Nerua filius, ait: Licet respondeatur, licet ab alio non possideatur, à nobis eum possideri: ideoque interim etiam usufructu. Sed utilitatis causa receptum est, vt impleatur usufructu, quamdiu nemo nactus sit eius possessionem. Possessionem autem per eum acquiri, sicut & per eos, quos in provincia habemus, Casij, & Iuliani sententia est.] Et in *l. per eum. ff. eod. Tit. dicitur*. [Per seruum in fuga agentem, si neque ab alio possideatur, neque se liberum esse credat, possessio nobis acquiruntur.]

Octauo quaeritur, An per eum, quem quis iusto errore ductus filium suum, & in sua potestate esse putat, possessionem acquirat? Respondeo, minime. *l. Per eum. ff. de Acquirend. poss.* sic habetur: [Per eum, quem iusto ductus erro-

re, filium meum, & in mea potestate esse existimo, neque possessio, neque dominium, neque quidquam aliud ex re mea mihi quaeritur.] Dices, per eum, quem bona fide possidemus, quamuis sit alienus, scilicet seruus, vel liber, possessionem acquirimus, vt habetur *l. 1. §. Sed et per eum. ff. de Acquirend. poss.* ergo, & per eum, quem bona fide credimus esse filium nostrum, & esse in nostra potestate. Respondeo, diuersam esse rationem, quae proponitur in *l. Iusto. ff. de Vsufructu. vbi sic dicitur*: [Iusto errore ductus, Titium filium meum, & in mea potestate esse existimauimus, cum arrogatio non iure interuenisset. Eum ex re mea mihi quaerere non existimo. Non enim, & constitutum est in hoc, quod in homine libero, qui mihi bonae fide seruit, placuit. Ibi enim propter assiduum, & quotidianam comparationem seruorum ita constituit, publice interstitit. Nam frequenter ignorantia liberos emimus: non autem tam facili, & tam frequens adoptio, vel arrogatio filiorum est.] Quare, quando contingit, vt quis alienum, filium suum, & in sua potestate esse bona fide putet, & tamen per eum possessionem, aut dominium non acquirat? Respondeo, accidere, cum quis adoptat, vel arrogat filium, & ea adoptio, vel arrogatio iure non subsistit, quia non est facta coram Principe, vel Magistratu. Glossa in *l. Iusto. ff. de Vsufructu. in verbo. Iure.*

Quibus modis Possessio amittatur.

CAPVT XXXIV.

PRIMO amittimus possessionem rei, quam perdidimus, & ignoramus vbi sit. In *l. Si id, quod. ff. de Acquirend. poss.* dicitur: [Si id, quod possidemus, ita perdidimus, vt ignoremus vbi sit, desinimus possidere.]

Secundo, amittimus possessionem illius loci, quem flumen, aut mare occupauerit. *l. Possideri. §. Lateo. ff. de Acquirend. poss.*

Tertio, [Si rem apud te depositam furti faciendi causa contraclaueris, desino possidere: sed si eam loco non moueris, etiam si insidiandi animum habeas, plerique veterum, & Sabinus, & Cassius responderunt, recte possessionem meam mouere: quia furtum, sine contraclatione fieri non potest, nec animo solo furtum committitur.] Sic in *l. citata. §. Si rem.*

Quarto: [Si quis nuntiet domum à latronibus occupatam, & Dominus timore ceteritus nolent accedere, amississe eam possessionem, placet] ex eadem lege. *Possideri. §. Si quis nuntiet.*

Quinto, Si quis per vim à possessione deiciatur, eam amittit. *l. Rem. ff. de Acquirend. poss.* Quid si is, qui in potestate nostra est, furtiue rem nostram? Respondet Caius in *l. Rem modo citata*, non amittere nos possessionem, quando res surrepta apud ipsum est; [quia per huiusmodi personam acquiruntur nobis possessio. Et haec ratio est, quare videamur fugiuum seruum possidere, quod is quemadmodum aliarum rerum possessionem interuerrere non potest, ita nec suam quidem potest.]

Sexto quaeritur, An solo animo, & voluntate amittamus possessionem? In *l. Possideri. §. In amittenda. ff. de Acquirend. poss.* [In amittenda quoque, inquit, Paulus, possessione, affectio eius, qui possidet, intenda est. Itaque si in fundo sis, & tamen nolis eum possidere, protinus amittes possessionem. Igitur amitti, & animo solo potest, quamuis acquiri non potest. Sed et si animo solo possideas, licet alius in fundo sis, adhuc tamen possides.] Obijciat aliquis, quod idem Paulus ait, in *l. Quemadmodum*, [nulla possessio acquiri, nisi animo, & corpore potest, ita nulla amittitur, nisi in qua vtrumque in contrarium actum est.] Respondeo, vtrumque in amittenda possessione esse necessarium, vt dicitur in *l. Quemadmodum, modo citata*. Et quod habetur in *l. Possideri, superius allegata*. [Si in fundo sis, & tamen nolis eum possidere, protinus amittens possessionem] intelligitur, protinus amittes, cum inde discesseris: vt quis desinat possidere rem immobilem, necesse est,